

קרבן

הלכה ד **בתנאי המקדש נכסיו**. וסמם הקדש לנדק הבית: והיו כסס דברים הראוים לקרננות לצור. היינו קטורות: **ינסנו לאומנין בשכרן**. ויואלין לחולין אע"פ שאין דבר אחר נכנס תחתיו דקסבר הקדש מתחלל על המלאכה דכמי ועשו לי מקדש סהסיה המלאכה נעשית מן ההקדש: **אינה מן המדה**. כלומר אין מדה זו שמה אומר כמדה האמורה לעיל בקטורות ואין ראוי אלא שמשוה מדותיו הלבך מפרשין מהן שכר האומנין וכו' דלאמרנין לעיל גבי מותר הקטורות שאין הקדש מתחלל על המלאכה: ו**דמינסן** דסבב סמם הקדש לנדק הבית ואפי' במדיד דחוי למנוח אכל הראוי למנוח אלא נקבות אין קרננות שלמים

ריבבון

בתנאי ראוין לקרננות לצור. מפרש בירושלמי קטורת יתנו לאומנין בשכרן לאומני בית אכתינים בן עזאי לא שפירא ליה ליתן הקטורות לאומנין וטעמא מפרש בתוספתא וזכירושלמי לפי שאין ההקדש מתחלל על המלאכה ומתני' דלעיל סתמא כבן עזאי: **בתנאי המקדש נכסיו**. סמם זכרים ימכרו לצרכי עולות אע"פ שאין פודין תמימין דוקא קדשי מנוח אבל קדשי גדק הבית נפדין תמימין דקדיל בתמורה הממסים תמימים לנדק הבית כשהן נפדין אינן נפדין אלא למנוח שכל הראוי למנוח אפי' יולא מדיד מנוח לעולם וכן מפרש בירושלמי ר' חזקיה בשם ר' יוסי קדשי גדק הבית נפדין תמימין יולא לחולין אין מימר לא יולא לחולין היאך קדשי מנוח חלין על קדשי גדק הבית דס"ל לה' אליעזר דסמם הקדשות לנדק הבית ואין אדם חולק הקדשו לקדשי מנוח ולקדשי גדק הבית והכי מוכח בזבחים שפרק טבול יוס דר' אליעזר סבר אין אדם חולק הקדש' דלא שפירא אינא קדשי מנוח ועבד קדשי גדק הבית: **יורושלמי אמר ר' יוחנן מ"ע דר' אליעזר ואש כי יקדש את ביתו קדש לה' מה אנו קיימין אם צבית דירה כתיב כנס כל עמא גדק הבית יגאל את ביתו אלא קי קאנו קיימין במקדש נכסיו (כל עמא מדור) ומכאן שסמם הקדשותן שהוא לנדק הבית ר' זעירא בשם רב מה פליגין במקדש נכסיו אלא במקדש: עדרו כל עמא גדק דלמנוח ר' אבא הונא בשם רב מה פליגין במקדש עדרו אלא במקדש נכסיו כל מנא מדור לנדק הבית ר' יוחנן אמר היא המקדש נכסיו היא המקדש עדרו היא המקדש: **בתנאי נקבות ימכרו לצרכי זבחי שלמי**. טעמא דר' יהושע לפי (שאין אדם) [שהאדם] חולק הקדשו ולא שפירא קדשי מנוח ועבד קדשי גדק הבית להכי זכרים עלן עמלן יקרבנו עולות אלא נקבות איתו יולא הוא להקריבן שישלח הכשר והעור שלו כשאר שלמים שהכל הקדש לפיכך ימכרו והם יקריבום (ודמיהן לנדק')^(א) וגם עור הזכרים שהן עולות לנדק' והכי מסקינן בפ' טבול יוס ה"מ שר דלא תפס לקדשי גדק הבית אלא עור תפס אע"ג דלמר ר' יהושע ארס חולק הקדשו מה שראוי למנוח ושאינו ראוי למנוח לנדק הבית לא שזיו כשאר קדשי מנוח שערוסיהן לכהנין דמדוהי הוא שהעור לנדק הבית כשאר נכסים אפי' עור העולה וכן פירש רבינו שלמה ז"ל: **יורושלמי אמר ריש לקיש טעמא דר' יהושע דכמי דבר אל אכרן ואש בניו וגו' אכר יקריב לה' לעולה הכל קרב עולה. ללזונסם תמים זכר מנין אפילו נקבות מ"ל בפקדן לרבות את הנקבות והתמורה פ"ג דלמך כן א"ל ר' חייא בר אבא לה' יוחנן לה' יהושע דקדש נכסיו עמלן עולות ש"מ לקדשות הגוף אקדשיהו נקבות היכי קריבי שלמים הוי מבח קדושה דמיואי אמין פ"י דהא איתו ראוי להקריבן הוא אלא דמיהן נצטרי כה"ל ר'****

התרומה פרק רביעי שקלים

הלכה ד בתנאי המקדש^(א) נכסיו והיו בהן דברים ראויין בשכרן דברי ר"ע אמר לו בן עזאי אינה היא המדה אלא מפרשין מהן שכר האומנין ומחללין אותן על מעוה האומנין וגו' ונתנים אותן לאומנין בשכרן וחוזרין ולוקחים אותה מתרומה חדשה המקדש^(ב) נכסיו והיה בהן בהמה ראויה ע"כ גבי מנזב זכרים ונקבות רבי אליעזר אומר צרכים ימכרו^(ג) לצרכי עולות ונקבות ימכרו לצרכי זבחי שלמים ודמיהן יפלו עם שאר נכסיו לנדק הבית רבי יהושע אומר זכרים עצמן יקרבו עולות ונקבות ימכרו לצרכי זבחי שלמים ויביא בדמיהן עולות ושאר נכסים יפלו לנדק הבית אמר ר"ע רואה אני את דברי ר' אליעזר מדברי רבי יהושע שר' אליעזר (א) השהו את מדותיו ור' יהושע חלק א"ר פפיים שמעתי את דברי שניהן המקדש בפירוש כדברי ר' אליעזר והמקדש סתם כדברי ר' יהושע (ב) המקדש^(ב) נכסיו והיו בהן דברים ראויים לגבי מנזב יניות ושמינים ועופות ר' אליעזר אומר ימכרו לצרכי זבחי המין ויביא בדמיהן עולות ושאר נכסים יפלו לנדק הבית: **גמ' המקדש וכו' לקרננות צבור: ר"י יוחנן אמר (ג) קטורות אמר רבי הושעיה תיפתר באומן מושל בית אבמינס שהיה נוטל בשכרן קטורת מה שקטבו דבן עזאי שאין ההקדש מתחלל על המלאכה אלא על המנוח (מן') תנינן כי בקדשי גדק הבית ישסתם הקדשות לנדק הבית הקדש גדק הבית חל על הכל וימועילין בגידוליהן ואין בהן הנייה לבהנים אמר רבי חגיגה דר' ליעזר היא דתנינן המקדש נכסיו והיתה בהן בהמה ראויה ע"ג מנזב זכרים ונקבות רבי ליעזר אומר זכרים ימכרו לצרכי עולות ונקבות ימכרו לצרכי זבחי שלמים ודמיהן יפלו עם שאר נכסים לנדק הבית אמר רבי יוחנן טעמא דרבי ליעזר יאוש כי יקריש את ביתו קודש לה' כמה אנו קיימין אם בבית דירה (ד) כתיב כתיב² יאמ המקדש יגאל את ביתו אלא כי אנו קיימין במקדש נכסיו ואמכן שסתם הקדשות לנדק הבית אמר^(ב) רבי זעירא רב חונה בשם רב במה פליגין במקדש נכסיו אבל במקדש עדרו כל עמא מודיי שהוא למנזב רבי בא רבי חונה בשם רב מה פליגין במקדש עדרו אבל במקדש נכסיו כל עמא מודיי שהוא לבד'ה (ה) על דעתיה דרבי זעירא וקשיא על דרבי בא בהמה לא למנזב היא ובבהמה למנזב היא (ו) ולמה סתם האיש הוזה שהוא באומר לא יהיה אלא לבד'ה רבי יוחנן אמר לא שנייה היא המקדש נכסיו יאיה המקדש עדרו היא המחלוקת (רב) אבל בשם רבי אבהו בשם ר' אחא) רב חונה בשם רב רבי אבהו בש' רבי יוחנן קדשי בד"ה שפודאן תמימין יצאו לחולין מתנאי^(ט) אמרה כן ולדן וחלבן מותר לאחר פדיונן רב**

הערה שקלים

ינסנו לאומנין בשכרן. ויואלין לחולין אע"פ שאין דבר אחר נכנס תחתיו דקסבר הקדש מתחלל על המלאכה נעשית מן ההקדש: **אינה מן המדה**. כלומר אין מדה זו שמה אומר כמדה האמורה לעיל בקטורות ואין ראוי אלא שמשוה מדותיו הלבך מפרשין מהן שכר האומנין וכו' דלאמרנין לעיל גבי מותר הקטורות שאין הקדש מתחלל על המלאכה: ו**דמינסן** דסבב סמם הקדש לנדק הבית ואפי' במדיד דחוי למנוח אכל הראוי למנוח אלא נקבות אין קרננות שלמים דדעתיה דמקדש שיהיו כולן לגנזבו הלבך ימכרו לצרכי זבחי שלמי' דכיון דלאריו למנוח חלה עשייהו קדושת מנזב וביא דמנינסן עולות: **המקדש צפי'** שאמר בהמה וכספי להקדש דכיון שהפירשן והגדינן לו מו ואעפ"כ לא אמר בהמה למנוח וכספי לנדק הבית שמענין שדעתו שהכל ילך אל תקום א' לנדק הבית אלא המקדש סמם כל נכסיו אמרנין שדעתו להקדישם כל דבר למה שהוא ראוי: **ינינו שמינס ונפלות**. שהן ראויין למנוחם ולנפסיה: **ועופות**. חורים וגבי יונה: **ר' ליעזר וכו'**. טעמו מפרש בגמ': **גמ'** קטורות. היינו דברים הראויין לקרננות לצור דבהמה וינינו ושמינס וכלמות כדכר מנן להו וקסבר יחד מתנדק קטורת ור' הושעיא פליג דכפי לעיל: **סמן מנינן**. בתמורה פ"ו: **ומענינן בגידוליהן** ר"ל ד מדה שהן למנזב כיון שרלחין למנוח: **ואין עמא מודיי**. אפי' ר"י מדה שהוא לנדק הבית שאין אדם חולק נדור: **בהמה לא למנוח היא**. בתמיה ויכין דבהמה למנוח ינמא הכל למנוח דנרו שאר נכסיו שאין אדם חולק נדור וספקא לחומרה: **ומנסי בהמה** ודאי למנוח היא אלא הכא אוליין לקולא לאמרנין לנדק הבית הוא דמסתם המקדש הוא ולא פ"י שמקדש בהמות אלא אמר נכסיו ה"ל כלומר בפירוש שיהו לנדק הבית: **אם שניא וכו'**. י"ש המקדש נכסיו וי"ש המקדש עדר בתרייהו פליגי ר"א ור"י: **שפודין תמימים**. כגון שעבר והקדיש תמימין לנדק הבית כשהן עבדו שיהי תמימים ויאלין לחולין: (* **ממני**). נפדין פ"י הדורע נמי דייקא): **מסניסא אמרה כן**. בתמיה הא לא מנן אלא ולדן וחלבן כל צעל מוס שפדיון של צעל מוס שפדיון הוא לדמיהן לאחר פדיונן אלא כל מוס שפדיון:

לך א מ"י פרק ה מעבינן הל"י:
לך ב מ"י שם הל"י:
לך ג מ"י שם הל"י:
לך ד מ"י שם הל"י ופ"י הל"א:
לך ה מ"י שם פ"ו שם ה:
כ א מ"י פרק ה ממעלה הל"י:
כא א מ"י פרק ה מעבינן הל"י:

מסורת הש"ס

(א) כרימות ו ע"א, (ב) אר, (ג) א, בי"ב קנא א זבחים קג א תמורה כ ד ודף (ד) וי"ב דמנינסן עולות שמינס נכסיו יפלו וכו' (ה) בי"ב שם (וזבחים) (ו) כרימות ו א ועילג ל"ג, (ז) תמורה לא ג (ח) שם, (ט) חולין קל א, (י) הדבר י"ע דלר"א דס"ל דאין אדם חולק הקדשו א"כ ע"כ דלא ק"ל כך סברה דלא שפירא אינסי וכו' ואולי י"ל ולא אמרנין דלא שפיר וכו', (י) הדבר י"ע דהא דהייא מנן דמנינסן דמניהן עולות ואולי תמורה סופר הוא וי"ל ויבא דמנינסן עולות ועור הזכרים וכו',

עין משפט

נר מצוה

לך א מ"י פרק ה מעבינן הל"י:
לך ב מ"י שם הל"י:
לך ג מ"י שם הל"י:
לך ד מ"י שם הל"י ופ"י הל"א:
לך ה מ"י שם פ"ו שם ה:
כ א מ"י פרק ה ממעלה הל"י:
כא א מ"י פרק ה מעבינן הל"י:

נוסחת הבה"ל

(א) האם את מדתו כי שמעתי כדברי שניין כי: (ב) המקדש נכסיו כי ר' אלעזר כי: (ג) קטורות ר' יהושע אמר כי לנדק' לחולין על הכל כי אמר ר' חנינא דר' אלעזר כי ר' אליעזר כי ימכרו זכרים לשמינו כי: (ד) כדכ נאמר כי במה אנו קיימין במקדש אם נכסיו סימלן כי רב הונא כי אלא המקדש עדרו כי ר' אבהו כי: (ה) על דעתיה דר' יוחנן לא שפיר כי ר"א בשם ר' אבהו בשם ר' אחא קדשי כי:

הגהות הגר"א

בגירתי יבס אע"פ שהן מול דלמי לקרן המנזב והכא מתפקא ליה. ומתני דשפסחתי ליה ככלי שנת דשם בירורי יבס כע"פ חן ככלי שנת ומה שפסחם קדשו רק דצירוף ק"ל לרע דלא קדש להו וג"כ דין קודש להם דלא ים זכר וכו' ונפסלו כללה ולהכי לקרן המנזב משא"י הכא לחד מ"ד פסולה היא ולכן מספקא לי' ומה דלריחא לי' מקדש ומה שפסעמו קטורות בחול פדלינן בזה אי שפיר לא פסולה ומתפקא ליה דמניא אי חמי קרב מנזב או לא. והכי גריס לעיל בעי ר"ח בר בא. ועי' שביע' (יא). ד"ה אהה מעשה וכו'. ובמנזמו (יג). ואם לנו נפסלו ונפסלו וכו' ונפסלו וכו' (יא) ה"ג אלא מנה אנו קיימין כי: (א) אלא נכסיו קדש לה' סמסם הקדשות לנדק הבית. כ"ל. דהא קדש סתמא כמיז והכל לה' ומקדש לה' הוא דקדמות לה: [ב] ה"ג ע"ד דרבי בא קשיא בהמה לא למנזב היא המקדש בהמה למנזב אומר למנזב ולמה סמם האיש הוא וכו' י"ל:

גליון הש"ס

[א] היינו מדלה פ"י לעולה או לשמינס ע"כ דלא לקרנן מכיון אלא לנדק'ה ועיין מהרש"פ ודלא ק"כ עשהוה ופ"י אם לא היו אלא זכרי דסתמא הם עולות שהם כליל הם ר"א מודה דהם עמלן יקרבנו עולות כיון דלא היו צריך ודעתה רב אחא רב אבהה בתמורה שם ל"ק לפרש וזה א"ש דברי הרמב"ם צ"ה ממעתיק הל"א שנתבן שנתבן רב המקדש נכסיו ויהי בהם זכרים שדינן שיקרבנו עולות אי שפסם בפ"י מעבינן כר"א ועי' גלח"מ שהיה צ"ע דרבי עמרמי זכורים לבד בזה הם ר"א מודה וכו' אלא ש' משא"י זכורים קטורת יחד פסק כר"א והכריע כ"ק משום דבירושלמי תפס כן כדברי ו"ל ודו"ק:

תורה אור השלם

1 ואיש כי יקדש את ביתו קדש לַיה וְהַקְדִּישוּהוּ הִכַּח בֵּין טוֹב וּבֵין רָע כְּאֲשֶׁר יִצְרֹחַ אִתּוֹ הַכֹּהֵן בֵּין יָקוֹם: ויקרא כו יד

2 וְאִם הַמִּקְדָּשׁ יִגָּאֵל אֶת בֵּיתוֹ וְיִסֵּף חֲמִישִׁית בְּסֹף עֶרְכָּךְ עָלֶיָּה וְהָיָה לַיה וְיִקְרָא: כו טו